

Monumentnummer*: 513625

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82670/113

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Workum	Súdwest-Fryslân	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Workum	binnen besch.stadsgezicht

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Workum	A			4373

Omschrijving**

Inleiding

De ROOMS-KATHOLIEKE BEGRAAFPLAATS behorende bij de St. Werenfriduskerk (1877-78; architect A. Tepe) te Workum is in 1883 aangelegd. De begraafplaats ligt achter de kerk, is naar het oosten gericht en wordt aan de noord-, west- en zuidzijde door een sloot omringd. Aan de oostzijde bevindt zich de toegang tot de begraafplaats; hiervandaan loopt een lang, recht pad naar de kerk. Op de begraafplaats staan verschillende grafmonumenten die samen de begraafplaats haar bijzondere karakter verlenen. Een tweetal, de CALVARIEBERG vermoedelijk uit 1883 met PRIESTERGRAVEN en het GIETIJZEREN GRAFMONUMENT voor de benefactoren Bernardus Fluitman en Sytske Ydema (vermoedelijk rond 1890 vervaardigd), wordt op grond van bijzondere kwaliteiten afzonderlijk omschreven. De betreffende grafmonumenten bevinden zich in de twee vakken aan de noordzijde van de aanleg.

Omschrijving

BEGRAAFPLAATS. De rechthoekige begraafplaats heeft een eenvoudige aanleg met een onderverdeling in zes vakken. Tussen de twee meest westelijke vakken bevindt zich een centraal gedeelte met cirkelvormig pad eromheen, waar de Calvarieberg met priestergraven is aangelegd. De overige rechte paden zijn oost-west en noord-zuid aangelegd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

CALVARIEBERG met PRIESTERGRAVEN. De Calvarieberg staat in het centrum van een cirkelvormige ruimte, tussen de twee noordelijke vakken van de begraafplaats en bestaat uit een gekruisigde Christus, geflankeerd door Maria (links) en Johannes de Evangelist (rechts). Het Mariabeeld is vervaardigd door A. van Aerschot te Herenthals (België); op het beeld van de gekruisigde Christus en van Johannes is geen merk te lezen. De beelden zijn van gietijzer; het kruis is van hout.

De natuurstenen priestergraven liggen in waaivorm aan de voet van de Calvarieberg. Het meest bijzondere graf qua uitvoering is dat van pastoor F.J. Oorsprong (1917). Het NEOGOTISCH GRAFMONUMENT zonder opschrift, in het noord-westelijke vak van de begraafplaats is gemaakt voor twee benefactoren, het echtpaar Bernardus Fluitman en Sytske Ydema te Workum. Zij schonken onder meer geld voor de bouw van het Adema-orgel en een huis bovendien schonken zij een stuk land als bijdrage voor de bouw van een nieuwe kerk. De beelden op het graf stellen de heilige Cecilia en de heilige Bernardus voor. Ze zijn gegoten door A. van Aerschot te Herenthals (België).

Het monument is naar het oosten gericht en is door zijn hoogte en bijzondere silhouet zeer opvallend en vanaf de ingang al zichtbaar. Het bestaat uit een vierkante natuurstenen sokkel met gietijzeren balustrade en een hoog, rechthoekig voetstuk waarop de gietijzeren beelden zijn geplaatst. Deze staan onder een sierlijk (neo-gotisch) vormgegeven baldakijn. Het voetstuk is van natuursteen en gietijzer. Het gietijzeren baldakijn bestaat uit een vensterachtige omlijsting met visblazen aan de vóór- en achterzijde en wordt bekroond door een gietijzeren crucifix.

Waardering

De begraafplaats met Calvarieberg en priestergraven en een neogotisch grafmonument, behorend bij het complex van de rooms-katholieke St. Werenfriduskerk, is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling;
- als bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de gaafheid van de oorspronkelijke aanleg, in combinatie met een aantal bijzondere grafmonumenten;
- vanwege de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument